

Nytt fra

ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarkas Venner 45. årgang Nr. 4/2011

SLÅ RING
OM
ØSTMARKA

Julegran til Rotterdam
Tur til Vardåsen
Temanummer Bøvelstad

Omregulering av Rælingsåsen til boligformål?

Av Johan Ellingsen

Lederen har ordet:

I anledning 40-årsjubileet til Østmarkas Venner i 2006, skrev tidligere styremedlem Torbjørn Rud en gledesmelding i Nytt fra Østmarka nr 4/06: «Rælingsåsen reddet – for denne gang». Fem år er gått og nå dukker saken opp igjen. Denne gangen er den enda mer aktuell enn tidligere, for i Rælingen går boligbyggingen i raskt tempo og byggbare boligarealer minker. Kommunen er presset mellom grensen til Østmarka, hensynet til jordvern og strandlinjen mot Øyeren. Nå i 2011 ønsker Sp, FrP og Ap igjen at omregulering av Rælingsåsen (som ligger innen for markagrensa) til boligformål blir tatt inn i den nye kommuneplanen. Østmarkas Venner må nok en gang rykke ut og fastslå at vi ikke godtar boligbygging innenfor markagrensa, som er hjemlet i Markaloven.

Ingen trær vokser inn i himmelen, ei heller Rælingen kommune. Vi skjønner kommunens utfordringer med å opprettholde en jevnest mulig befolkningsstruktur. Alt fra barnehager, barne- og ungdomsskoler og kommunale tilbud er dimensjonert for en viss befolkning og alderssammensetting. Derfor er det naturlig at kommunene vil søke å opprettholde infrastruktur og tilbud på samme nivå.

Vi gjentar som sist saken var på dagsorden: Rælingens utfordringer er ikke bare et kommunalt anliggende, men angår hele regionen,

Oslo innbefattet. Det må arbeides på regionalt plan med samordning av samfunnsutviklingen i kommunene på Nedre Romerike for at de i fellesskap kan løse befolkningsvekstens utfordringer. Det være seg innen samferdsel, boligbygging og helse- og skolevesen. Kommunene Rælingen, Lørenskog og Skedsmo er allerede så tett sammenvevd at det er vanskelig å forstå at ikke hele denne delen av Akershus kan planlegges under ett. Fortetting i eksisterende boligområder og en høyere utnyttelsesgrad er to muligheter som vi mener er aktuelle når tilgjengelige boligarealer reduseres.

Utbygging av Rælingsåsens 1670 dekar kan kanskje dekke kommunens behov for boligarealer i opptil et par tiår framover, men hva så? Skal det fortsatt spises av Østmarka?

Vi som krever en stopp i boligbyggingen i Østmarka taler på vegne av fremtidige generasjoner som vi tror vil takke oss for at vi sto i mot presset. I Oslo har «utbyggingskåte» politikere skreket ut om boligmangel i flere tiår uten å få rett. I følge Prognosesenteret har Oslo gjennom fortetting og omregulering fra arealkrevende industriformål til boliger arealreserver for lang tid framover. Østmarkas Venner mener at nedbygging av Østmarka er en svært kortsiktig løsning som ikke presser fram mer effektiv arealdisponering.

Nytt fra Østmarka – Medlemsblad for Østmarkas Venner

Ansvarlig utgiver: Østmarkas Venner,
Postboks 37 Haugerud, 0616 Oslo
Redaktør: Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49
E-post: helga@ostmarkasvenner.no
Redaksjonskomité: Ane Haugland og Cathrine Søberg

Forsidebilde: Bøvelstad i 1965
Foto: Sverre M. Fjelstad
Grafisk design, repro og trykking: 07 Gruppen AS, Oslo
Opplag: 4 400
Frist for stoff til neste nr. er 15. januar 2012

Våt høst ga stygge sporskader

Mange av våre medlemmer har reagert på dype hjulspor og mange sporskader i forbindelse med Oslo kommunes hogst i Østmarka denne sommeren og høsten. Dette gjelder et område fra Grønmo mot Skullerudåsen, steder i nærheten av Fjellstadbakken, og sist, men ikke minst Høyås. ØV har tatt disse forholdene opp med Divisjon Friluft. Etaten har beklaget sterkt det inntrufne og at ikke hogsten ble stoppet tidligere.

ØV ønsker å styrke sin beredskap i forbindelse med hogst. Vi ber derfor medlemmer som reagerer på stygt utført hogst eller kjørespor om å ringe eller sende e-post til Sigmund Hågvar leder av skog-, verne- og friluftsutvalget.

E-post:
sigmund.hagvar@umb.no
mobil: 917 14 510

Valgkomiteen etterlyser WEBREDAKTØR

Valgkomiteen etterlyser ungdom/ynge medlemmer som kan tenke seg å gå inn i styret i Østmarkas Venner og ha våre websider som hovedansvar.

Hvis du har erfaring og eller interesse for nettsider og samtidig er bruker av Østmarka kan du ta kontakt med leder av valgkomiteen Trine Johnsen.
Mobil: 986 69 253 E-post: johnsen.trine@gmail.no

STØTT Østmarkas Venner via GRASROTANDELEN

GRASROTANDELEN ^{ES}

ØSTMARKAS VENNER

Styret i Østmarkas Venner 2011–2012

Leder: Johan Ellingsen 90 92 15 68

Nestleder: Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49

Sigmund Hågvar 90 71 45 10

Arne Kvalheim 90 03 33 40

Nina H. Skramstad 40 84 07 65

Inger Tangen 41 25 66 47

Solveig Dalene 90 12 99 85

Varamedlemmer: Ane Haugland 97 59 80 05

Arild Rambøl 90 07 81 09

Sekretær og medlemsarkiv: Monica Hoel 97 64 05 84 Regnskap: Kristin Ohnstad 93 40 66 71

E-post til styret og ansatte: fornavn@ostmarkasvenner.no

Fullmåneåpent på Sandbakken

Av Helga Gunnarsdóttir

En skitur på gnistrende føre og med fullmånen hengende over Østmarka. Frister det? Det har blitt tradisjon med nattåpent på Sandbakken når det nærmer seg fullmåne i vintermånedene. Også denne vinteren planlegger Sandbakken å ha langåpent fredag og lørdag nær fullmåne i februar og mars. – Velkommen ut i den trolske fullmånenatta, ønsker vertskapet.

Fredag 3. og lørdag 4. februar, samt fredag 2. og lørdag 3. mars holder Sandbakken markastue åpent helt til 23.00 hvis det er skiføre.

– Får vi en like fin og snørik vinter som vi har hatt de siste tre årene, kan dette bli

en fin mulighet til å prøve skiene i den lyse fullmånenatta, sier vertskapet Irene Aspau og Even Saugstad, som disse kveldene utvider menyen med hjemmelaget lapskaus.

Ellers lokker vertskapet med mye gode bakervarer, fyr på peisen og fakkelfølge siste stykket fram til stua. Så her skulle det bli rett stemning enten du starter turen ved Ulsrudvann eller Ellingsrud og får 11-12 kilometer før du kommer inn i varmen, eller du nøyer deg med 3,5 km fra Krokhol eller 6 km fra Grønmo. Det går også an å gå til fots eller på ski fra parkeringsplassen 700 meter nedenfor Sandbakken.

Sandbakken i måneskinn. Foto: Even Saugstad.

Julegran for menneskeverd

Tekst og foto: Helga Gunnarsdóttir

Borgermester Ahmed Aboutaleb og ordfører Fabian Stang måtte få forsterkninger fra sterke gutter ved Nøklevann skole.

Årets julegran til Rotterdam ble hugget på Høyås. En kristen ordfører og en muslimsk borgermester bygget bro mellom ulike kulturer og religioner og framhevet viktigheten av at vi behandler hverandre med respekt.

Fredag 25. november var det folksomt på Høyås. Mange var møtt fram for å bivåne fellingingen av julegrana til Rotterdam. Arrangementet startet med at barn fra Nøklevann skole sang vakre julesanger. Ordfører Fabian Stang introduserte sin kollega borgermester Ahmed Aboutaleb fra Rotterdam som er muslim, og ordføreren holdt en fin tale dels på norsk og dels på engelsk. Han framhevet viktigheten av samarbeid og dialog mellom ulike kulturer og religioner, og at alle behandles likt uavhengig av hudfarge og religion. Han pratet særlig til barna og viste sine gode

skuespilleregenskaper da han på forskjellige måter fikk i gang dialogen med ungene.

Borgermesteren i Rotterdam framhevet det gode vennskapet mellom Oslo og Rotterdam som har sine røtter tilbake til krigen. Rotterdam var en av de byene som ble meget kraftig bombet og samtidige var og er byen Europas største havneby, og en by som norske sjøfolk besøkte mye under krigen. Han fortalte at han er borgermester i en by med innbyggere fra 171 nasjoner. Han formidlet en ekte tro på dialog og vennskap mellom mennesker fra ulike kulturer og uttrykte dyp

Skogskara ved stubbebålet.

medfølelse med Norge etter sommerens grusomme terrorhandlinger.

Tradisjonene tro hadde gutta i «Skogvesenet» kokt kaffe på stubbebål, og Sissel og

Pål på Rustadsaga serverte mat og noe godt til kaffen. Selv om været var grått og julesnøen lot vente på seg, ble det en hyggelig og verdig markering i Østmarkas dype skoger.

Sissel sørget for at vi ble mette.

Julegrana heises vekk.

Elever fra Nøklevann skole sang vakkert for borgermester og ordfører.

Topptur til Vardåsen i Enebakk

Tekst og foto: Johan Ellingsen

På vei mot Kølåbånn.

Lørdag morgen 1. oktober opprant med en famlende høstsol som prøvde å ta kontrollen over dagen. Solstrålene bredte seg utover den åpne flaten nedover Vardåsen der en ung elgokse skvatt vekk da en pesende kar dro forbi med en tung sekk fylt med alt som hører et skikkelig kaffebål til. En kort pause for å nyte morgenstemningen, og så bar det ned igjen til herredshuset i Enebakk for å møte forventningsfulle turgåere som ble forespeilet å kunne se til Gaustatoppen og Tryvann i det klare høstværet.

For å unngå trafikkfarlige situasjoner, ble de 57 fremmøtte sjeler fraktet i buss inn til

gården Weng der vi la i vei langs Flyktningeruta inn til plassen Kølåbånn der Lise Henriksen og undertegnede orienterte om gårdens historie. Flere av de fremmøtte var enebakkinger, og de to eldste hadde nok passert de 80 for noen år siden. Vi valgte den letteste veien nord om Klokkertorget og så opp lia til Iletjern der vi øynet toppen som lå badet i den lovede høstsola. Den østre delen av Vardåsen eies av Opplysningsvesenets fond (prestegårdsskog). Gammelskogen der står tett og mørk med en skogbunn preget av moser og vindfall. Herfra er det ikke langt opp til toppen der Skiforeningen i Enebakk

Rast ved Kølåbånn.

ved Juul Sverre Stener satt klar med kaffe og kald saft – i tett tåke! Her oppe finner vi rester av en gammel oppmålingsvarde. Ellers har det fra gammelt av vært en brannvarde her for å varsle ufred i landet, og det skal også ha vært ei lita koie her. Flere av de fram-møtte husker enda et gammelt landmålings-tårn som ble revet på 60- tallet (se Nytt fra Østmarka 2/2010). Lise ivrer for å restaurere historien her på toppen som har så mange kulturminner. Problemet er at skogen gror igjen så toppen og bålplassen blir vanskeligere å finne. Interessant nok vokser storskogen helt opp på toppen i denne delen av Østmarka, mens det lenger nord bare er kar-rige åsrygger.

Tilbake til bygda gikk vi rett sørover ned-over en bratt utkjøringsvei for tømmer der hjulsporene etter skogsmaskinene nylig var dekket til. Noe skilting og merking av stien

opp på dette fine utsiktspunktet bør bli en prioritert oppgave fordi turgåere ikke lenger finner fram når skogen gror til.

Kafferast på toppen av Vardåsen.

Plankekjørere møtes, tegning av Johs Flintoe fra boka Elgsbrenna.

Plankeveien

Dikt av Per Kaarmo

I Østmarkas skoger
over myrer og hei...
der var det en gang
en vintervei.

For plank ble frakta
fra marka i sør...
av hester som sleit
med tunglasta bør.

Og kulde og vind
over islagte vann...
så krevde nok ferden
sin hardføre mann.

Men når frosten tok tak
helt innerst i barmen...
så fantes et sted
hvor man fikk igjen varmen.

For ilden brant alltid
så lystig i grua...
når rasten sku`tas
ved skjenkestua.

Og var det en kjørkar
med skillelig tæl...
så kjøpt`n en såkalt
brennevinspæl.

Men selv noen knappe
deciliter...
det kunne bli mye
for en frossen sliter.

Og etter en stund
var han tapt for verden...
og det drøyde nok litt
før han fortsatte ferden.

Da satt han på slean
litt småsjuk og ør...
men hesten den kunne
jo veien fra før.

Temanummer:
Bøvelstad

*Bøvelstad høsten 2007 etter at skogen ble ryddet, men før restaureringa.
Foto: Lise Henriksen.*

Bøvelstad gjenåpnet

Av Johan Ellingsen

Bøvelstad nyrestaurert vinteren 2011. Foto: Hilde L. Magnussen.

En gang i historien valgte mennesker å slå seg ned på plassen Bøvelstad i Østmarka. Matauken var sikret med de mange fiskevannene i området, og kombinert med jakt og fangst i de dype skogene, ble området vurdert som tilstrekkelig for bosetting. Det kan ha begynt som en seter, for de få jordlappene rundt husene på Bøvelstad er små, trange og fuktige. Skogsbeitene må derfor ha vært av stor betydning. Etter en blomstringsperiode på første halvdel av 1900-tallet med stor aktivitet i skogene som ga tøm-

mer til sagene ved Rausjø, ble plassen fraflyttet etter krigen. Husene ble overlatt til seg selv inntil speidere fra Lambertseter rykket inn. De holdt husene ved like et par tiår, men syntes etterhvert at det ble for ensomt og langt unna annen sivilisasjonen. Innmarka grodde igjen, og skogen tettet seg atter en gang rundt husene slik at man ikke en gang kunne se ned til vannet. Kanskje var det den blåmerkede stien forbi husene som reddet plassen fra å bli glemt?

For Bøvelstad ble ikke glemt! Våkne ledere i Friluftsetaten sørget for at botanikken i området ble registrert og i 2007 startet en ny æra. Da ryddet 18 mann fra Friluftsetaten i Oslo 15 mål innmark for skog og kratt slik at det ble åpent og lyst på den gjen-grodde plassen. Det gjør at utsikten mot Børtervann igjen kan nytes fra Bøvelstad og sola fikk slippe til. Østmarkas Venners kulturlandskapsgruppe fortsatte med rydding av kratt og brant haugevis av kvist, og i 2009 lød det atter bjelleklang på tunet da åtte sauer fra Enebakk tok over ryddejobben.

Siden gikk det slag i slag til den historiske datoen 29. mai 2011. Det var strålende sol-

skinn og nærmere 200 mennesker overvar den høytidelige seansen da den yngste deltakeren Olav Stormoen på to år fikk oppdraget med å heise flagget på den midlertidige flaggstangen. Gaven fra Østmarkas Venner var nemlig en ny flaggstang. Den vil bli reist seinere etter noen ekstra malingsstrøk. Så å si alle hadde gått inn, enten fra Flateby eller fra Bysetermosan. Det var Enebakks populære ordfører Dag Bjerke som fikk det ærefulle oppdraget med å klippe snora inn til hytta og erklære Bøvelstad åpen for allmenheten. Gaven fra kommunen var for øvrig en solid utebenk plassert foran huset, så synet av Børtervann kan nytes i fred og ro.

Johan, Wenche og Anne Kathrine (delvis skjult bak flammene) bærer kvist til bålet på Bøvelstad.
Foto: Ivar A. Johansen.

Arild «hyttefut» og Johan «dugnadsleder» tar en rast. Foto: Ivar A. Johansen.

Takket være midler fra Olav Thons stiftelse, kan DNT Oslo og Omegn føye nok en markahytte på sin liste over turmål i Oslomarka. Styremedlem i DNT Oslo og Omegn, Erling Lae, la i sin hilsmingstale vekt på at den beste måten å bevare kulturhistorien på er gjennom aktiv bruk. Når restaureringen i tillegg er gjort med hjerte for tradisjon, miljø og kultur, er kulturarven sikret for fremtidige markabrukere. Både han og divisjonsdirektøren i Friluftsetaten, Signe Nyhuus, roste Østmarkas Venner for innsatsen med å berge plassen og mente at dette samarbeidet mellom det offentlige og private organisasjoner er et godt eksempel til etterfølgelse. Johan Ellingsen takket på vegne av Østmarkas Ven-

ner Oslo kommune for deres viktige arbeid med å ta vare på gamle plasser i Oslomarka og roste DNT for å satse på utbygging av markastuer som fremmer det nære og enkle friluftslivet. Med nesten 20 sengeplasser kan Bøvelstad også brukes som leirskole, påpekte han i sin hilsmingstale. Lise Henriksen og bestyrer Even Saugstad på Sandbakken fortalte om Bøvelstads plass i historien om Rausjøbruket (se Lises artikkel side 32–47). Etter litt trimming av sagbladet ga brødrene Eilif og Ole Henrik Moe en sjelden konsert med gitar og saghvin.

Etter servering av litt fingermat og pølser ble huset innspisert av de frammøtte som roste

bevaringen av den gamle stilen og fargene. Den største forandringen er sovesalen oppe der det er blitt lekke små liggebåser, nærmest som i et husdyrfjøs.

Bøvelstad er blitt ei perle for oss markatruvere og Østmarkas Venner gir med dette remanummeret et bidrag til kunnskap om historien bak Bøvelstad.

Erling Lae hyller dugnadsånden.

Flagget heises under åpningen.

Erling Lae inspiserer hytta sammen med «hyttefuten».

Glade gutter på stua.

Det er en fin helgetur å ta buss nr. 501 fra Oslo eller Lillestrøm til Flateby (stopp Gjeddevannsveien), følge blåmerket sti en kort dagsmarsj inn til Bøvelstad, overnatte der og så gå videre neste dag til Bysetermosan og ta buss nr. 501 fra Fjell til Oslo eller Lillestrøm. Alternativt kan man gå over Øvresaga og følge blåmerket sti herfra ned til RV 155 og ta samme bussen inn til byen. Det går også an å gå nordover til Røyrivannskoia og videre til Losby.

FAKTA om Bøvelstad

DNT Oslo og Omegn

Alle foto: DNT Oslo og Omegn

Bøvelstad er en tidligere husmannsplass som ligger flott til ved Børtervann i Rausjø skog, omtrent midt i Østmarka utenfor Oslo. Bøvelstad er den eneste plassen i Rausjømarka hvor de fleste av bygningene er intakte fra den tiden det var drift og fastboende der. DNT Oslo og Omegn leier

hovedbygningen på Bøvelstad av Oslo kommune. Fra og med 29. mai 2011 er hytta åpen for alle friluftsjinteresserte folk; store og små, skoleklasser og barnhager. Kanskje dette er stedet du vil arrangere våren eller høstens avdelingsseminar? Hytta er låst med DNT-nøkkel og kan brukes hele året. Soveplasser (17 senger) forhåndsbestilles på nettet. Velkommen til denne perlen i Østmarka!

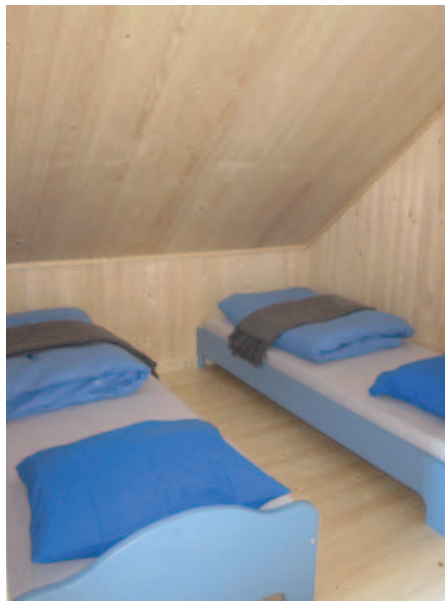
Ubetjent hytte

Bøvelstad er ubetjent. Hver enkelt må selv sørge for nøkkel, mat, sengetøy og rengjøring. Hovedregelen er at du skal forlate hytta i den stand du selv ønsker å finne den, og gjerne litt bedre enn da du kom.

Beskrivelse av hytta

Hytta er ca 120 m², fordelt på to plan. 73 m² nede og 43 m² oppe. Stort kjøkken med plass til 8 rundt bordet. Stor stue med 2 meter langt langbord. Soverom nede med plass til 6 personer. Sovesal oppe med halve skillevegger. Utedo: gå forbi vedskjulet og bak låven.

Utstyr

Hytta er utstyrt med gassbluss til koking av mat, vedovn (2 stk) til oppvarming og ellers basisutstyr for matlaging og oppvask. All mat må du selv ta med. Hytta har stearinlys og dopapir, men ta gjerne med litt ekstra. Sengene har dyner, puter og tepper, men alle må bruke egen lakenpose eller sovepose. Hytta har ikke strøm.

Vannkilde

For tiden MÅ vann fra brønnen kokes før det drikkes. Det går fint å bruke det til å vaske gulv ol.

Booking

Alle kan bruke hyttene, men kun medlemmer av Turistforeningen får tilgang til nøkkel. De som forhåndsbestiller har fortrinnsrett til sengeplassene på hytta. Ingen kan likevel bortvises. Hytta disponeres fra kl. 14 ankomstdagen til kl. 14 avreisdagen.

Pris: DNT-medlemmer, voksen: kr 190,-

Ikke-medlemmer: kr 290,-

Øvrige priser se: www.dntoslo.no

Annet

Østmarkas Venner skjøtter innmarka på Bøvelstad og fra mai til september går sauer og beiter i området for å pleie kulturlandskapet. Besøkende oppfordres til å melde fra til DNT Oslo og Omegn dersom man legger merke til skadede dyr, ødelagte gjerder eller annet.

Adkomst

Hytta ligger fint til i forhold til rutenettet i Marka, og den såkalte «Flyktningeruta» går over tunet. Det er mulig å komme seg til hytta fra mange sentrale utfartssteder. Stedet er lett tilgjengelig for folk fra hele Oslo Sør og Øst, Nedre Romerike, Enebakk og Follo.

Bil: Parker på Bysetermåsan. Gå langs Rausjøveien mot Børtervann (forbi Øvresaga). Ta av til venstre på blåmerket sti. Følg denne stien til Bøvelstad. Tilsammen er turen ca. 7,5 km.

Buss: Gå av på busstoppet Fjell (Enebakk). Gå nordøstover mot Bysetermåsan og følg deretter ruten som beskrevet ovenfor. Alternative ruter fra Kirkebygda, ca. 12 km, Durud ca. 9 km, Flateby (Gjeddevannsveien) 6 km.

MAGISK midtsommer med dugnadsgjengen PÅ BØVELSTAD

Tekst og foto: Cathrine Søberg

Slåttegrøt og spekematsservering i det vakre landskapet ved Bøvelstad.

Bøvelstad er en av Østmarkas perler, omgitt av Østmarka naturreservat og mystikk i de dype skogene ved Børtervann. Her er glitrende vann og magisk stillhet i et mangfoldig skogs- og kulturlandskap. Den ultimate, uendelige roen oppleves her omkranset av naturens

storhet, skjønnhet og hellighet i hjertet av Østmarka. I de dype skogene omkring Østmarka naturreservat er det stillheten som rår når skogen pynter seg til midtsommerfeiring. Her finnes et utall blomster i gylne, guddommelige farger som i en fargepallett. Storkenebb og

fioler lyser fiolett i skogkanten. Vakre skogstjern, Støttumfjorden og Børtervann blinker og blunker under en høy himmel. Det er som om skaperen snakker til oss gjennom trærne, dyrene, blomstene og grasstråene i de dype, tunge, eggende skogene som omkranser Bøvelstad.

Slåttetreff

I årets lyseste helg arrangerte Østmarkas Venner ved dugnadsgjengen det fjerde slåttetreffet på DNTs nyrestaurerte hytte på skogsparadiset Bøvelstad. Her ble en gammel, artsrik og vakker slåttemark forvaltet i tråd med rike tradisjoner. En av Norges dyktigste slåttekarer, Bent Nilsen fra Sande i Vestfold, underviste engasjert i oppsetting av ljå, samt slått og hesjing. Denne måten å forvalte naturen på sikrer at unike typer natur ivaretas for nåværende og framtidige generasjoner.

Slåtteengene er Norges mest artsrike naturtype, og sammen med veikantene utgjør de uunnværlige levesteder for både vanlige og sjeldne engarter. De fleste ljåene som brukes på slåttetreffet er laget av en venn av Wenche, Sigbjørn Grongstad fra Høylandet i Namdalen. I det vakre midtsommerværet var det inspirerende å lære om ljåslåttens hemmeligheter, oppsett av ljå, slått og hesjing etterfulgt av slåttegrøt og spekemat.

Kombinert med sosialt samvær, bading og skogsturer i regi av den entusiastiske dugnadsgjengen i Østmarkas Venner ble det en opplevelsrik midtsommerhelg.

Ljåer i alle former og fasonger ved låveveggen på Bøvelstad.

Bent Nilsen gir innføring i ljåkunstens hemmeligheter

Fra mai til september går gammel norsk spelsau i området for å pleie kulturlandskapet.

Bøvelstadgruppa/dugnadsgruppa

– Engasjementet for Bøvelstad begynte med flyktningeruteturen i 2007 da vi hadde en stopp på Bøvelstad, forteller en av gruppas ildsjeler, Wenche Fuglstad engasjert. – Johan Ellingsen som er leder/koordinator for gruppa spurte da om det var noen som kunne tenke seg å være med i en kulturlandskapsgruppe som skulle ha ansvaret for og forvalte kulturlandskapet på Bøvelstad. Det var det stor interesse for og Anne Kathrine Halvorsen, Merete Mølbach og jeg meldte oss umiddelbart til dette viktige arbeidet. I tillegg hadde Arild Hildebrandt og Ivar Johansen meldt seg interesserte tidligere via en annonse i «Nytt fra Østmarka». Arild er i dag hyttefufu på Bøvelstad og har ansvaret

for vedlikehold, og at alt er på plass av utstyr i hytta. Bjørn Engebretsen hadde vært på Bøvelstad tidligere og restaurert taket på låven sammen med Friluftsetaten (FRI) og ville gjerne bidra videre. – Han er den fødte håndverkeren i gruppa, og kan og vet alt som har med snekring å gjøre. Bjørn er kyn- dig og nevenyttig og er en allsidig tusenkun- stner som blant annet har stått for gjerde- klyvene og sengebriskene inne på Bøvelstad. Finngard Stokkeland og Øystein Kjos kom med etter hvert, og begge disse «råskinnene» har mye erfaring fra praktisk arbeid som gjerding og kulturlandskap. Det samme kan sies om allsidigheten og engasjementet til Johan Ellingsen, sier Wenche.

Wenche Fuglstad og Bjørn Engebretsen har nedlagt mange dugnadstimer på Bøvelstad. Her ved noen av de flotte sengebriskene på hytta.

Finngard Stokkeland og Øystein Kjos
Foto: Lise Henriksen

– Vi jentene har jo også en del tidligere og god erfaring fra slikt arbeid, fortsetter Wenche. – Merete var en av fargekonsulentene når det skulle tas ut farger i forbindelse med oppussingen inne på Bøvelstad. Det gjorde hun på en glimrende måte. I tillegg har vi hatt gode veiledere i gutta. Selv har jeg vokst opp i ei lita bygd i Namdalen hvor begge mine besteforeldre hadde gård, og hvor vi tidlig måtte være med og delta både ute og inne. Noe av denne gode erfaringen og lysten til å drive med dette har jeg helt klart med meg fra oppveksten. I tillegg stortrives jeg ute i naturen – det skriver seg også fra røttene forteller Wenche. – Jeg har en stor forkjærlighet til Østmarka og Bøvelstad som de andre i dugnadsgruppa, og får mye glød

Slåttejengen og dugnadsgjengen på Bøvelstad sommeren 2011

og glede i dette arbeidet. Alle er vi genuint opptatt av Østmarka. Bøvelstad er jo en fantastisk perle, og vi føler oss veldig privilegerte og takknemlige over å bidra til at Østmarka blir et enda mer attraktivt sted å være.

Sammensveiset gjeng

– Vi har blitt en veldig sammensveiset, fantastisk gjeng, som samarbeider svært godt og trives veldig godt sammen – en drivkraft i seg selv. Vi legger vekt på at vi skal ha det

trivelig. Å spise god mat og prate er en like stor del av det som selve dugnaden. At vi kan bidra med noe som gir synlige resultater, gir oss på en måte belønningen for strevet. Det betyr mye for oss å kunne ta vare på kulturlandskapet og få vist hvordan det var på Bøvelstad i gode, gamle dager. Alle har et stort engasjement, er aktive og positive, så vi gleder oss alltid til å bruke tid sammen på Bøvelstad. Vi trives med å få muligheten til å leve litt primitivt på gam-

*Dugnadsgjengen bærer stukk.
Foto: Lise Henriksen.*

lemåten bort fra bylivets ståk og larm. Det er terapi for sjelen, avslutter Wenche, som sammen med dugnadsgruppa og DNT har fått i oppdrag å lage et museum på låven. De skal samle gammelt utstyr, redskaper og bilder med mere som har hatt betydning for Bøvelstad og Østmarka.

De aller fleste dugnadstimenene her inne er det Østmarkas Venner som har stått for. Nesten tusen arbeidstimer har de lagt ned på Bøvelstad. «Kom ikke her å si at dugnadsånden er borte!» sa Erling Lae da han takket for den flotte innsatsen under den offisielle åpningen av turistforeningshytta på Bøvelstad i slutten av mai.

Åpning av Bøvelstad: Fra venstre Kari Merete Horne fra DNT-OO, provisorisk flagstang fra Østmarkas Venner, Lise som hyller dugnadsgjengen; Wenche, Bjørn og Merete. Foto: Mette Kvitle, Østlandets Blad.

Naturstudier i reservatet. Turlederen i midten. Foto: Anne Marie Torgersen

På RESERVATTUR med SLÅTTEGJENGEN

Av: Lise Henriksen

En varm, deilig midtsommerdag, søndag 26. juni 2011, legger 16 turgåere i vei fra Bøvelstad etter frokost. Det er «slåttegjengen», som har fått kjørt seg hele lørdagen med instruksjon i ljaslått og hesjing. Idag står Østmarka naturreservat for tur – starten går kl.10.30.

Den årlige reservatturen fra Bøvelstad arrangeres for fjerde år på rad – i tilknytning til de populære slåttehelgene. Ikke noe å si på at folk er spente og forventningsfulle; Østmarkas villeste og mest uberørte terreng ligger bokstavelig talt for våre føtter. Vi skal vandre inn i skogreservatet og regelrett føle det på pulsen – inn dit de færreste når på en vanlig søndagstur.

Tre turgåere utenom slåttegjengen har startet grytidlig fra Bysetermosen for å komme

seg inn til Bøvelstad før start, de har allerede har tilbakelagt ni kilometer til fots. Egentlig ganske imponerende, for de må jo også tilbake igjen samme vei. Terje fra Ljan er en av dem, han har vært med før, det ligger lik-som tjukt utenpå at han elsker Østmarka. Bjørnar fra Flateby er en lettbeint kjenning som har syklet og gått hjemmefra, over Holtoppsetra og Myrsetra, for å være med, og det er ganske langt. Men siden turen går i Enebakk er det jo ekstra koselig å ha med en innfødt enebakking.

«Bonden fra Ås» (Kroer), Øystein er hans navn, er også på plass. Han er ivrig medlem i dugnadsgjengen, den såkalte «B-gjengen», som står for Bøvelstadgjengen. På sine «eldre dager» er han blitt hekta på reservatet. Bjørg er også med, tidligere verdensmester i ori-

entering, som aldri lar en tur gå fra seg. Langtraveren Jacobsen fra Nordstrand fotograferer ivrig og har med seg GPS; bildene legger han ut på nettet. Pål, med fjær i hatten, som også bor i Enebakk, er med på alle turene med Østmarkas Venner. Det samme er Wenche, oppvokst i Trøndelag, ivrig molteplukker, og dama som alltid serverer og ordner på Bøvelstad.

Anne Kathrine er padleinstruktør som liker å gå langt, dugnadsmedlem hun også. Tone fra Bjørndal, med sin nydelige samojedhund, er tidligere med i Oslo Røde Kors hjelpekorps. Anne Marie, kusinen til Bjørg, og nesten like sprek, tar flotte bilder. To av deltakerne er helt «nye», Tore fra Bekkelaget,

som filmer med videokamera, og Trude, den yngste av oss, begge ville prøve seg i et ukjent østmarkterreng. Bladet «Nytt fra Østmarka» er sterkt representert, med redaktør Helga og medarbeider Cathrine. De skal lage tema-nummer om Bøvelstad. Johan er skaubonde på Haugstein gård i Enebakk, nyvalgt formann i Østmarkas Venner, og dugnads- og slåttetreff-leder. Lise fra Prinsdal er nesten nabo til Bøvelstad, med hytte ved Rausjø, og turleder for fjerde gang. Og da skulle alle være nevnt.

Lise skal lede «lang variant», og Johan en kortere tur. Med Johan er noen fra «rydde-gjengen», andre må korte av litt av andre grunner. Fram til første rast skal vi holde

Samling på Brakka i Deliseterdalen. Foto: Anne Marie Torgersen

følge – alle seksten. Her og der underveis må turlederen stoppe turgjengen og henlede oppmerksomheten på gamle kulturminner, blomster og vekster, gammelskogen med kjuker og moser, gaupe, fiskeørn og tretåspett, og fortelle litt om den lange, tunge kampen det var å få fredet disse uerstattelige områder langt øst i Østmarka. Reservatfredningen foregikk med utvidelser i tre etapper, i årene 1976, 1990 og 2002 – og størrelsen endte på 18 kvadratkilometer.

Vi går blåmerket vestover, bratt opp og bratt ned til Deliseterodden, en av de vakreste rasteplasser i hele Østmarka. Innen vi når

Deliseterfjorden, har jeg fått en velkjent og god følelse av turfelleskap og entusiasme – det er nesten så jeg ønsker at dagen i dette vidunderlige stykke skognatur må vare evig! På odden lengst nord i Børtervann fornemmer vi den gamle setervollen, gressgrodd og frodig, med rød jonsokblom. Tvers over vannet ser vi Deliseterkjerka, en stor fjellhule, som både seterfolket og de fastboende på Bøvelstad brukte som kjøleskap.

Snart er vi over i Vestre Deliseterdalen - den er som en katedral, et lukket rom av høyreist, gammel granskog, med skogbunn i de nydeligste, intense grønnfarger. Alt er så friskt og

Ørneøyda mot Midtre Kytetjern. Foto: Lise Henriksen

duftende i juni-skogen. Jeg er nok ikke alene om å føle meg rent andektig. Så følger vi et eldgammelt, nesten gjengrodd tråkk opp søndre del av Strusåsen. Kollen fikk på siste halvdel av 1700-tallet navnet Skottgarden, etter skytestillingen til den store bjørnejeger Holm Hanssøn Ekeberg fra Enebakk.

Ned igjen et fint daldråg går det rakt på den åpne Brakka i Deliseterdalen, med innskrivning i hytteboka. På vei hit har vi sett perlevintergrønn, nattfiol og olavsstake, som lysende åpenbaringer i dyprgrønn skog. Vi følger så en gammel hestevei fra Brakka og helt opp til bortgjemte Søndre Kytetjern, hvor vi inntar dagens hovedrast, før «lang» og «kort» tur skiller lag. Sola baker og kaffen smaker. Noen tar seg til og med en dukkert. Johan med følge tar farvel og går tilbake over Krokvangsås og Vestre Krokvangsdråg. Kl. 15 er de tilbake på Bøvelstad, etter 7,5–8 kilometer, og alt gikk smertefritt.

Ti av oss fortsetter inn et storslått, men lettgått dråg, så over et par små koller og to mindre dråg, til vi når Ørnehogda, med villmark rundt oss så langt øyet rekker. På toppen er det rester av en slags fangsthytte murt opp av stein – trolig benyttet for rovfuglfangst, for en god del år siden. Så går det ned til Mellom Kytetjern, med turens andre rast på svabergene i vannkanten. Badenymfene legger ut på en ny svømmetur, før Jacobsen med sin GPS leder oss elegant til den eldgamle grensefurua sør for N. Kytetjern. Furu, med skår etter merkeøkser på tre steder, står i det gamle delet mellom Lørenskog/Losby og Enebakk/Rausjøskogene, først allmenningsgrense, nå kommunegrense. Men furua sier snart takk for seg, stokkmauren har gått til frontalangrep.

Duftende nattfiol. Foto: Lise Henriksen.

Olavsstake. Foto: Jon Erik Jacobsen.

Tilbake til M. Kytetjern går vi naturløypa til Søndre Krokvannskälven og følger et tråkk sørover, parallelt med vannet. Et sted er det nytteløst å komme videre, på grunn av digre vaser med vindfall, så vi må klatre opp i høyden og bratt ned igjen sørvest i Kalven. For et terreng! Men nå venter «snacksen»; det uvanlig nydelige dråget sørover til vi ender i skiløypa i Østre Deliseterdalen, den trange dalen mellom Losbyvassdraget og Børtervannet, som vi har krysset to ganger før i dag.

Dråget vi går synes knapt på kartet, men det er et nydelig eksemplar av arten, som utmerker seg med lett framkommelighet. Her vokser duftende myske, men ikke alle la merke til det. Neste etappe går over Krokvannsås, hvor vi passerer den samme staselige orkidéen som Johan med følge hadde sett noen timer før oss. Vi lurte på om det var flekkmariland eller skogmariland, og landet på det siste.

Og så gjenstår det uforlignelige Vestre Krokvanndsdråg. Et stykke reservatnatur mellom Søndre Krokvanne og Brakka som knapt kan

Søndre Krokvannskälven, sørvestre vik. Foto: Lise Henriksen

beskrives. Det er den rene hinderløypa å ta seg fram i dette ulende, men ingen motorsag vil heldigvis bli brukt. Mosegrodde vindfall på kryss og tvers, stupbratte bergskrenter, hengende tepper av torvmoser, røtter, steiner, rotvelter og myrhull. Noen steder må vi bruke både armer og bein, og fotomotivene står i kø.

For en spektakulær opplevelse! I dråget vokser mye bregnevegetasjon, kranskonvall, grastjerneblom, krossved og den mer sjeldne geitved, turt, rød jonsokblom, maiblom og

hvitveis som ennå blomstret, for å nevne noe. Og for annen gang i dag tar vi en pust ved Brakka, med følelsen av å være nesten hjemme. Tilbake til Bøvelstad har vi vært ute i 7,25 time, og tilbakelagt rundt 13 til dels seige, men eksklusive kilometer. De tre som skal tilbake til Bysetermosen vil gå nærmere 3 mil, så de kjenner det nok i beina. Bjørnar småløp og syklet hjem igjen til Flateby. Gjennomsnittsalderen på den lange runden var nette 63 år. Syv av ti hadde passert seksti år og tre var over sytti. Men fy fasan for en sprek gjeng!

Vestre Krokvandrdåg sørover mot Deliseterdalen. Foto: Lise Henriksen

Bøvelstad – «SLITERNES Plass» i Østmarka

Tekst og foto: Sverre M. Fjelstad

Mange «slitere» har bodd på Bøvelstad i årenes løp. Magnus Pettersen Dammen bodde her i hele 21 år, før han flyttet til plassen Dammen i Rausjøgrenda. Bildet er tatt en oktoberdag i 1971.

I guttedagene og i oppveksten stakk jeg ofte innom Bøvelstad på turene mine mot hjertet av Marka – der vi i dag finner Østmarka naturreservat. Det var noe eget, uforklarlig stemningsfullt ved den gamle plassen. Det hvilte et slags vemod over den. Det fikk meg til å tenke på de mange «slitere» som har bodd der. Min gamle venn Magnus Pettersen Dammen var en av dem. Han flyttet sammen med foreldrene og broren Adolf til Bøvelstad i 1903. Der ble de boende i 21 år.

I likhet med folk på mange andre plasser i Rausjø-skogene, arbeidet de fastboende på Bøvelstad for Rausjø bruk. Bare ti år gamle startet guttene arbeidet i skogen sammen med faren. -Skogsdrifta var et eneste atalt slit, sukket Magnus. -»Vi har så lett for å tenke oss den i et rosa skjær – med trauste, fāmælte karer i fredelig arbeid med øks og sag. Virkeligheta var en helt annen, både tømmerhogsten og -kjøringa var et blodslit!»

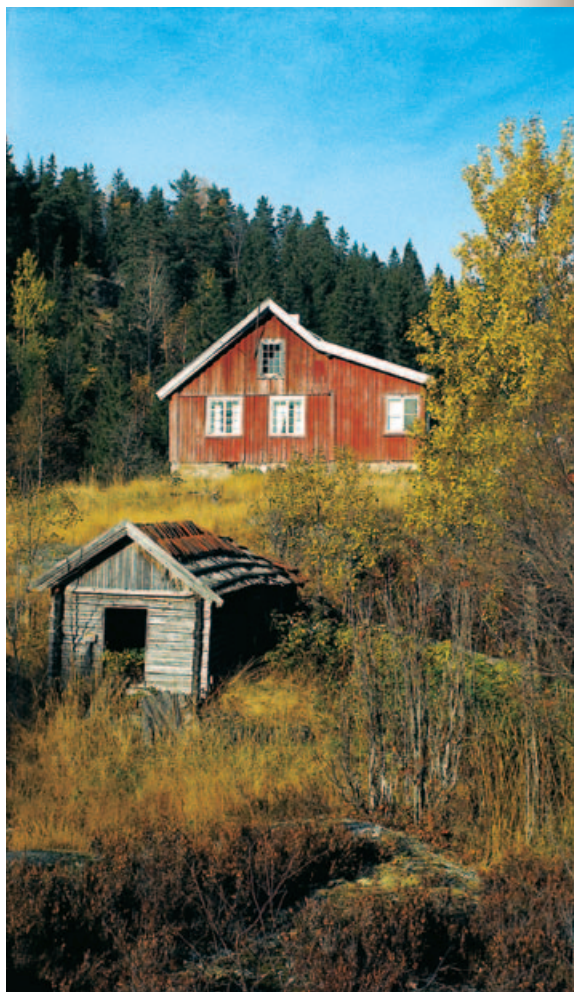
På Bøvelstad dyrket familien Pettersen høy, poteter og grønnsaker, og av og til litt korn til hestefor. For selv om de slo grasen rundt husene på plassen, var det ikke tilstrekkelig; for å livberge et par kuer og en hest måtte de utnytte små teiger med grønt som fantes her og der langs bredden av Børtervann. Til transport av foret brukte de robåt.

De gamle husene på Bøvelstad fascinerte meg alltid. Våningshuset var sannsynligvis ca. 200 år gammelt. Låven var kanskje ikke fullt så gammel, men utrolig nok hadde den stått på Myrsetra (i dag innenfor reservatet) i mange år før den ble flyttet (tidlig i 1920-årene). Avstanden mellom de to plassene var og er minst 3-4 km! Jeg regner med at flyttingen foregikk i vinterhalvåret, når det var mulig å bruke hest på isen over Støttumfjorden på Børtervann.

Noen meter sør for våningshuset på Bøvelstad stod det i mange år et knøttlite hus. Jeg ble aldri klar over hva det opprinnelig var brukt til, men for meg var det et kjærkomment kryp-inn. Jeg har ikke tall på alle de gangene jeg har overnattet her i årenes løp.

I 1924 flyttet Magnus og broren Adolf med foreldrene sine fra Bøvelstad til plassen Dammen i Rausjøgrenda. Magnus døde her i 1982, 87 år gammel. Med den gamle sliterens bortgang var en epoke i Bøvelstads historie over.

Jeg håper alle markatraverne som i fremtiden besøker Bøvelstad vil gi seg god tid til å tenke over plassens eldgamle historie – og ikke minst ha stor respekt for menneskene som bodde her. Vi har nemlig først og fremst disse «sliterne» å takke for at vi i dag kan nyte årstidenes vennskap i det vakre kulturlandskapet ved bredden av Støttumfjorden.

Bøvelstad i oktober 1965. I en årrekke overnattet Sverre M. Fjelstad i det vesle uthuset i forgrunnen. Det var etter at plassen var fraflyttet og våningshuset (i bakgrunnen) sto folketomt og låst.

Plassen BØVELSTAD og FOLKET der

Av Lise Henriksen

Bøvelstad høsten 2007. Foto: Lise Henriksen.

Neppe noen seter

Bøvelstad ser ut til å ha blitt ryddet i 1820-årene, og var fast bebodd i rundt 150 år, til 1951–52. Deretter stod plassen ubebodd i mange år, til Lambertseterspeiderne fikk leie stedet, og brukte det aktivt i perioden fra 1973 til 1999. Fra 2007 startet siste epoke, med gjenrydding av det gamle kulturlandskapet, beiting og slått, og restaurering av uthus og våningshus.

Betegnelsen Bøvelstadseter har også vært brukt, men det er lite som tyder på at det har vært noen seter her, i vanlig forstand. På et kart over Rausjø allmenning fra 1771 kalles stedet «Bøddelstad-nabben», -nabben på Rausjø-målet, men ingen seter eller plass er avmerket.

Bøvelstadnabben er navnet på det lange «nebbet» som stikker ut mellom Deliset-

fjorden og Støttumfjorden, og som senere feilaktig har fått navnet Skottgarden.

Det lå for øvrig to setrer i nærheten av Bøvelstad; Støttumsetra og Dælisetra, som begge ble nedlagt på den tiden Bøvelstad ble tatt opp som plass. Betegnelsen Bøvelstadseter kan faktisk ha oppstått i en 25-årsperiode etter at den faste bosetningen opphørte. Da slo nemlig Magnus Dammen fra Rausjøgrenda innmarka på plassen - til rundt 1976. Han tørket høyet i hesjer og lagret det på låven, slik dugnadsgruppa i Østmarkas Venner tok det opp igjen drøye tretti år senere - i 2008.

Avsides skogs plass fra 1820-åra

Plassen Bøvelstad ligger veiløst til langt inne i Rausjømarka, på nordvestsiden av Støttumfjorden nord i Børtervannet, ca. 210 moh. Ved siden av naboplassen Myrsetra, et stykke øst for Støttumfjorden, ble Bøvelstad regnet som den mest avsidesliggende plassen i Rausjøskogene.

Skjønt på 1800-tallet var det ikke så ensomt som man skulle tro, da bodde det nemlig folk flere steder rundt Børtervannet. Nærmeste nabo var plassen Tangen, ved innløpet til Tangentjern, de øvrige var Dammen, også ved Tangentjern, Nesseltra nord for Breisjø, og Støa, Furubråtana og Brattfoss lengst sør i Børtervannet. Vinterstid var det stor trafikk av plankekjørere over Børtervannet og Rausjø, langs den gamle vinterveien mellom Enebakk og Christiania, kalt Plankeveien. Hestekjøringen pågikk til nærmere 1860.

Likevel var Bøvelstad plassen hvor man helst ikke burde bli sjuk, og det gjaldt like lenge som det bodde folk her. Det var ingen trygg

Etter over 30 års «hvile» henger høyet atter på hesjene. Foto: Lise Henriksen.

situasjon å gå høygravid på vårvinteren, noe Mary Bjørnholdt fikk erfare året før krigen brøt ut. Plassen var nærmest isolert fra omverdenen i to perioder av året, under isleggingen og i vårløsningen, og disse periodene kunne strekke seg over flere uker.

Atkomsten til Bøvelstad er lang til fots. Fra Bysetermyra P innenfor Fjell ved Enebakkveien er det 4,5 kilometer på skogsbilvei til Nersaga i Rausjøgrenda, og herfra ca. 4,5 km på god sti i sterkt kupert terreng til Bøvelstad. Ro- eller padleturen er på 1,6 km over Børtervannet fra Tangentjern.

Huset som fremdeles står på Bøvelstad er nærmere to hundre år gammelt - det har trolig stått her helt fra plassen ble ryddet. Huset ble bygd i laftet tømmer, med ett soverom, stue og kjøkken, som senere ble panelt utvendig, påbygd og restaurert. Søndag den 29. mai 2011 åpnet det nye Bøvelstad, denne

gang som ubetjent DNT-hytte, den tredje i sitt slag i Østmarka. Den er modernisert, men har sitt opprinnelige preg i behold. Det er «Bøvelstadgruppa», en iherdig dugnads-gjeng utsprunget fra Østmarkas Venner, som i samarbeid med Friluftsetaten, DNT-Oslo og Omegn og byggmester Egil Sæther og hans team, har satt Bøvelstad i tipp topp stand.

Plass under Rausjøskogene

Bøvelstad var en plass under «Rausjø», og da menes de 34 000 mål store Rausjøskogene i Enebakk, med det tilhørende Rausjøbruket. I over 300 år foregikk intens skogsdrift og fløting i de uveisomme Rausjøskogene, som var i privat eie fra 1663 til 1965. På oppgangssagene i Rausjøgrenda var det sagbruksdrift fra 1600-tallet og til begynnelsen av 1900-tallet. Deretter satt man opp damp-sager. Før 1663 utgjorde disse skogene «Rausjø allmenning», en utmark tilhørende de bruksberettigete bøndene i Enebakk. Etter at private eiere overtok, fikk bøndene bare beholde sine seterrettigheter, på visse vilkår.

Til Rausjøskogene hørte en rekke husmannsplasser, fjorten på det meste, ikke bare i selve Rausjøgrenda, men i en vid omkrets; fra Slåt-tebråten nord for Store Skjelbreivann (i bruk kun på 1800-tallet) til Myrsetra øst for Børtervannet, og fra Vangen og Bøvelstad i nord til Langbråten og Svarthol ved Bindingsvannet i sør. Bøvelstad ble aldri fradelte hovedbølet Rausjø, slik var det også med de øvrige Rausjø-plassene, så nær som Mellomsaga, Svarthol og Langbråten.

Spesielt navn

Navnet Bøvelstad, også åpenbart feilskrevet som Bøddelstad og Bømmelstad, kan man

saktens undres over. Uttalen var helst med dobbel v, «Bøvvelstad», og navnet har i alle fall eksistert her ved Støttumfjorden på siste halvdel av 1700-tallet. Av bever kommer navnet neppe, for dyret ble kalt bior på den tiden. Men interessant nok er navnet også brukt i Bøvelstadmyren, et jordstykke på gården Bøler i Enebakk-bygda. Så da gjenstår bare tolkningen.

Liten jordvei

Jordveien på Bøvelstad er liten, med bare rundt 8 mål innmark, fordelt på flere små jordlapper. Men det var andre plasser i Rausjøskogene som var enda mindre, regnet i dyrket mark. Det var nemlig ikke for gårdsdriftens skyld at disse plassene ble ryddet, men som bosteder for de fastboende skogsarbeiderne og deres familier, som samtidig utgjorde et viktig oppsyn, som gjaldt skogbrann, fløtningsdammer o.a. Samme forhold gjaldt også for plassene under Losby; ved Mønevann og Fløyta og ved Elvåga, ja helt til våre dager for Løvenskiolds store eiendom i Nordmarka.

Den ganske store låven på Bøvelstad ble flyttet hit fra Myrsetra i 1924, etter at siste familie flyttet og Myrsetra ble nedlagt. Låven ble bygd sammen med fjøset og stallen som stod her fra før, og restaurert ganske nylig av byggmester Bjørn Engebretsen, som ellers har gjort en stor innsats i dugnadsgruppa på Bøvelstad. Det er tvilsomt om nissen fulgte med på lasset. Karl (f. 1865) som bodde i Myrsetra i 24 år, hadde nemlig sett nissen en natt han lå i låven på Myrsetra, i laua, som han sa på Rausjø-dialekt. På Bøvelstad ser vi ellers blant annet tufter etter det gamle uthuset, som lå øst for stua.

Slåttekara sliper lå ved låven som ble flyttet fra Myrsetra til Bøvelstad i 1924.
Foto: Lise Henriksen.

Sommerstid brukte folket på Bøvelstad «Deliseterkjerka» som kjøleskap til utpå 1900-tallet, slik seterfolket i sin tid hadde gjort. Til den romslige fjellhulen innerst i Deliseterfjorden, som har nærmest ståhøyde og en lengde på 7-8 meter, rodde de kjølevarene fra Bøvelstad.

Første familie – som ble boende

Det nygifte paret *Ole Johannesen* fra Rausjøgrenda og *Dorte f. Halvorsdatter* var antakelig de første som slo seg ned på «Bøvelstadnabben», på slutten 1820-tallet. De nevnes første gang i 1830, og de skulle bli boende på Bøvelstad i over 45 år. Det var nok Ole

som brøt opp den vesle jordveien på plassen. Husmennene/opsitterne «i Rausjø» var selsatt i skogen og på sagene året rundt, og hadde hus, jordvei og ved omtrent fritt. Til siste halvdel av 1800-tallet ble lønningene gitt i naturalier.

Selv med sin unge alder hadde Ole vært gift to ganger, med tre barn fra tidligere ekteskap. Antakelig var han blitt enkemann for andre gang. Rundt 1830 hadde han inngått sitt tredje ekteskap med jevngamle Dorte, og sammen fikk de minst seks barn. Det var Christian, f. 1831, Lars, f. 1834, Karen, f. 1835, Martin, f. 1838, Anne, f. 1842, og Ingvald,

Mor Anne med sønnene August og Karl på trappa på Øversaga på 1940-tallet. Foto fra boka Østmarka fra A til Å av Even Saugstad.

f. 1844 (døpt Ingevold). Dette var starten på de 15 - 20 barn som har kommet til verden mens familiene bodde på Bøvelstad, den siste ble født i 1939.

Det spesielle er at familien Johannesen/Olsen ble boende på plassen ut hele det attende århundret, gjennom to generasjoner. Men Dorte og Ole bodde ikke alene, stadig var det flere familier her samtidig. Oles sønn Hans fra et tidligere ekteskap bodde her med kone og barn rundt 1850. Sønnen Martin og kona bodde her i 1856, da var han nygift og hadde fått vesle Olavus, som ble født på Bøvelstad. Martin giftet seg da han var bare 18-19 år, med Johanne Pedersdatter fra Nersaga. De fikk ni barn, to av dem døde som små. Etter hvert flyttet Martin med sin fami-

lie til Nersaga, og jobbet der som husmann og sagarbeider. Så var det sønnen Ingvald Olsen som også bodde på Bøvelstad med kone og barn.

Datteren *Anne Olsdatter* og *Hans Peter Kristiansen Heier*, kalt Heier'n, fra gården Vesle-Hvitstein/Heier i Enebakk, bodde på Bøvelstad i 1865, da eldstesønnen Karl kom til verden (han som så nissen). To år senere giftet de seg og flyttet til Myrsetra, og ble boende der i mange år. Hans Peter var odelsønn til Heier, men måtte selge gården for å innfri farens gjeld. Som en skjebnens ironi endte bondesønnen som oppsitter og svarver på en øde plass langt fra bygda. Anne levde sine siste år som enke på Øvresaga med sine to ugifte sønner, Karl og August,

til hun døde i 1933. Bilde av denne rotekte skogskvinnen ser vi i Østmarka-bøkene.

De to gamle sliterne, Ole og Dorte, bodde på Bøvelstad ennå i 1875, begge ble nærmere nitti år. Bøvelstad lå avsides til da Ole og Dorte tok fatt, også etter datidens begreper. Riktignok var Rausjøgrenda bebodd, men langt fra alle plassene i grenda var ryddet på denne tiden. Og det fantes ingen kjørevei/kjerrevei til Rausjøgrenda før 1865. I Østmarka var det på begynnelsen av 1800-tallet mye av både ulv og bjørn, og også gaupe, så det var vanlig at gjeterne og karfolket som ferdes innover i skauene gikk med borse.

Martin Olsen traff bjørnen

En av sønnene på Bøvelstad, *Martin Olsen*, hadde nærkontakt med det som nok var en av de aller siste bamser i Østmarka. Det må ha vært i 1850-årene. Martin kjørte tømmer i Strusåsen da hesten ble engstelig og nektet å gå videre. Bjørnen var da like ved dem. Senere fant Martin bjørnehiet i nærheten av stedet han traff bjørnen. Det var i dette området den store bjørnejegeren fra Enebakk, Holm Hanssøn Ekeberg (1751-1829) hadde skutt mange bamser på åte i siste halvdel av 1700-tallet, den siste visstnok år 1800. Den sørlige delen av Strusåsen heter fortsatt Skottgarden, etter skytestillingen til Holm, som ble kalt skottgard. (På turkartene er navnet Skottgarden feilaktig plassert på Bøvelstadnabben.)

Ingvald overtar

Det var altså yngstesønnen *Ingvald Olsen* som overtok Bøvelstad etter faren sin. I 1873 giftet han seg med Elen Sofie Andersdatter fra Enebakk, og fikk datteren Dagny Amalie samme år. Også Ingvald ble boende lenge

på Bøvelstad – helt til 1901, men det er uvisst om kona fortsatt levde da. Det året flyttet han til Bygningen ved Øvresaga, sentralt i Rausjøgrenda. Han bodde i den hundre år gamle Bygningen til den brant ned til grunnen i 1931. Da var han en mann på nærmere nitti år – familien på Bøvelstad var av et seigt folkeslag.

Besværlig skolevei og langt til butikken

Barna fra Bøvelstad gikk på skole i Rausjøgrenda. Her var det omgangsskole på Mel-lomsaga, før et rom i første etasje i den gamle *Kjørestua*, like ved, ble stilt til disposisjon som fastskole i 1850. I andre etasje var det bolig. Elleve år senere, da Ole Johannesen var 60 år gammel, og alle ungene hans for lengst hadde gjort unna skolegangen, hadde unge Nils Pedersen Krogsbøl fra Enebakk sin første jobb som lærer på denne forholdsvis nye fastskolen i Rausjø. Krogsbøl er ellers kjent for sin «førstebestigning» av Tonekollen St. Hans-aften 1861.

Kjørestua lå på sørsiden av Rausjøelva, og hadde opprinnelig vært hvilestue for plankekjørerene, og altså skolestue til 1913. Huset ble dessverre revet av Skogvesenet i 1967. Selv om avstanden til Rausjøgrenda ikke var avskrekkende, over vannet, vel og merke, så kunne skoleveien være besværlig. Ungene fra Bøvelstad måtte nok selv ro til skolen i sommerhalvåret, slik barna fra Myrsetra også gjorde. Og når Børtervannet var uframkommelig, var det langt å gå på små bein den kronglete veien rundt.

Langt var det for oppsitteren når han måtte «gå rundt» med matvarer og annet man trengte i disse førjuls- og vårperiodene, i alle

fall i Bernt Bjørnholdts tid. Bernt fortalte at han bar mange tunge bører fra Fjeld landhandleri, en tur på rundt 12 kilometer hver vei. Det var også perioder da det var rent uråd å komme fram med robåt over Børtervann pga. tømmer og tømmerlenser.

Familien Endresen og Dammen-kara

Det var imidlertid ikke alle som trivdes like godt ute i «ødemarken». Kona til Jørgen Høitomt hadde fått nok etter bare to år. De hadde overtatt etter Ingvald Olsen i 1901, men allerede i 1903 flyttet de til Rausjøgrenda og bosatte seg i Bygningen.

Familien Endresen var den nye oppsitterfamilien som overtok etter Jørgen Høitomt, og som skulle bli boende på Bøvelstad i 21 år. *Petter Emilius Endresen* (f. 1865) kom fra

Bråten i Rausjøgrenda, hvor faren hans, Endre, hadde ryddet mye jord. Kona het *Anne Camilla Johansdatter*, og var fra Høland. De hadde fem små barn med seg på flytte-lassen fra Bråten til Bøvelstad: Magnus, f. 1895, Adolf, f. 1897, Torsten, f. 1898, Edvin, f. 1901 og Kolbjørn, f. 1902. De to yngste, Olga, f. 1905 og Marie, f. 1908, ble født på Bøvelstad og hadde hele oppveksten sin der.

Barneflokkene på Rausjø-plassene var ofte store, og i 1913 ble det bygd en ny, stor toetasjes skolebygning i Rausjøgrenda. De tre yngste barna på Bøvelstad fortsatte skolegangen sin der, etter først å ha blitt undervist i den gamle kjørstua. På denne tiden foregikk skoleundervisningen to uker av gangen, hver dag i seks dager, etterfulgt av én uke fri.

Adolf og Magnus Pettersen Dammen. Bilde fra boka Østmarka av Sigurd Senje.

I 1919 slo tragedien til; to av sønnene på Bøvelstad døde av spanskesyken – en sykdom som herjet over hele Europa og tok mange unge liv. Kolbjørn Pettersen ble bare 17 år, mens broren Torsten ble 21 år. Torsten hadde så vidt rukket å gifte seg med Magnhild Moen, som ble altfor tidlig enke. Magnhild ble også smittet, men greide seg og ble senere mor til Bjørnar Hansen, som fortsatt bor i Nersaga, og hun giftet seg på nytt.

Men bare to år etter de unge sønnenes død, gikk det samme vei med kona Anne på Bøvelstad. I 1924 forlot Petter og de to ugifte sønnene Adolf og Magnus Bøvelstad for godt. De flyttet ikke langt, bare over vannet til plassen Dammen ved Tangentjern nederst i Rausjøgrenda, der brødrene ble boende som ungarer resten av sitt liv. Mange tur-

folk og fiskere stiftet etterhvert bekjentskap med de to brødrene.

Magnus Pettersen Dammen fortalte at han måtte være med og hjelpe faren sin i skogen fra han var ni-ti år gammel. I starten samlet han kvist og var kaffekoker. Når gutta var 15 år gamle og konfirmerte startet livet for alvor som skogsarbeidere på full tid. Det gjaldt nok for de fleste fra Rausjø-plassene. – Det ble mange lange og strevsomme dager i skogen. Mange ganger hugg vi så langt til skogs at vi måtte gå fire timer om dagen, fortalte Magnus Dammen på sine eldre dager. I Kiærs tid kom det mange leilighetsarbeidere til Rausjø i perioder med store drifter, de ble ofte innkvartert på plassene sammen med de fastboende. Det var da Magnus mange ganger hadde ønsket at han

Magnus Dammen med hest og slede på Bøvelstad i 1974. Foto: Helge Andersen.

kunne henge seg fast på veggen for å få soveplass!

Gårdsdrift på kontrakt

På Bøvelstad ble det dyrket høy, poteter, grønnsaker og av og til litt korn til hestefór. Bernt Bjørnholdt forsøkte seg endog med hvetedyrking til brødkorn under krigen. Men det ble knapt om fórt til et par kuer og en hest, så de måtte rundt i utmarka og slå gras overalt, fortalte Magnus Dammen.

I en kontrakt for Bøvelstad fra 1930 skulle den årlige avgiften betales med kr 250,-. Videre står det at «Plassen skal dyrkes forsvarlig osv.» «Gjeter (geiter) eller andre for skogens skadelige husdyr må ikke holdes. Havn for plassens besetning tilkommer leieren i nærmeste utmark, for så vidt det er forenelig med skogens trivsel og hensigtsmessige behandling.» Her ser vi at hensynet til skogen på sett og vis går foran husmannens husdyrhold.

Solberghytta på odden nedenfor Bøvelstad. Foto: Lise Henriksen.

Sommergjester som naboer – familien Solberg/Michelet

Den store to-etasjes tømmerhytta til familien Solberg/Michelet, på den furukledte odden nedenfor Bøvelstad, ble bygd i Magnus' og Adolfs guttedager. Hytta var et prefabrikkert laft fra Strømmen Trævarefabrik, som ble fraktet over Grinderen og inn til Støttumfjorden på vinterføre med hestetransport, antakelig i 1908. Strømmen Trævarefabrik ble faktisk verdenskjent for sine ferdighus og -hytter.

Om sommeren var det triveligere å bo på Bøvelstad i de årene «Solberghytta» var i bruk som landsted, ble det sagt. Det var *Anna Kiær Solberg* (1871-1961) fra Fredrikstad som brukte stedet mest. Anna likte å male, og har blant annet dekorert dørene på hytta. Annas ektemann var Petter Solberg, medeier og direktør i firmaet And. H. Kiær & Co., som eide Rausjøskogene fra 1907 til 1965. Anna bodde her hele sommeren med et av sine barn, venner og familie, og en eller to tjenestepiker. Her hadde de høner, og under krigen også to sauer. Etter hvert brukte også barnebarna og deres venner stedet.

Anna Solberg, og hennes arvinger hadde fått en leieavtale på Bøvelstad og skogen på Bøvelstadnabben av firmaet Kiær, senere Oslo Skogvesen. Den varte i over 40 år - fra 21.12.1936 til 1.1. 1981. De kalte plassen for «småbruket». I kontrakten inngikk at oppsitteren/forpakteren skulle forsyne sommergjestene med nysilt melk, frakte gjestene til familien Solberg i båt til og fra Rausjøgrenda, sørge for vedforsyningen, og om det trengtes hjelpe Anna Solberg med kjøkkenhagen.

Kjøkkenhagen til Anna Solberg

Ved hjelp av en sin gartnerkyndige fetter, Franz Kiær, fikk Anna anlagt en ganske stor kjøkkenhage litt opp i skogen på oversiden av hytta, som vi fremdeles kan se restene etter, blant annet vokser det vakre, fylte roser her. Her ble det satt poteter og dyrket gulrøtter, neper, rødbeter og blomkål. – Av krydderurter var det spisskummen og gressløk, forteller Annas barnebarn, Christian Fredrik Michelet (f.1922), som senere overtok hytteeiendommen. Ble det tørt måtte vann bæres i bøtter fra Støttumfjorden og opp til kjøkkenhagen – av både Christian Fredrik og fastboende ungdom fra Rausjøgrenda, noe de fikk betalt for av Anna. Anna Kiær Solberg døde 90 år gammel, mens Rausjøskogene fremdeles var i familiens eie.

Nye oppsittere

Etter familien Endresens tid i 1924 var det nok en ny oppsitterfamilie som tok fatt på Bøvelstad. Mannen het Martin Olsen, ikke å forveksle med den tidligere omtalte Martin Olsen, som møtte bjørnen. Martin var fra Odalen, gift med Alvilde Hansen fra Langbråten. De bodde på Bøvelstad i noen år, før de flyttet til Rælingen.

Så flyttet Martin Kristiansen hit og ble i noen år. Og i 1937 var det Ragnvald Larsen fra Bysetra som overtok, men han ble bare i ett år. Ragnvald var sønn av Lauritz Larsen fra Skjelbreia, begge kjent som Østmarkas største elgjegere.

Mary og Bernt Bjørnholdt

I 1938 flyttet det nygifte paret *Mary og Bernt Bjørnholdt* (1907–2002) inn på Bøvelstad, med sin ett år gamle sønn, Bjørn. Mary vokste opp blant elleve søsken på plassen Langbråten ved Bindingsvann, så hun var ikke uvant med livet på en tungvint skogsplass. Bernt hadde bodd på den veiløse plassen Vangen ved Mosjøen med sine foreldre fra 1927. Faren, Bernhard Bjørnholdt, var skogsarbeider og ivrig jeger og fisker, og far og sønn opererte mye sammen i Østmarka.

Allerede våren 1939 ble nestemann, Villy, født. Som Sigurd Senje skriver, så hadde Mary vasset høygravid over Børtervann på sørpeis. Men det var i god tid før terminen, for å bo hos sin søster i tiden rundt fødselen. Da hun kom tilbake med den nyfødte babyen var

isen borte og det var sol og sommer, forteller Bernt i sine memoarer. Det fantes ikke telefon i Rausjøgrenda på den tid, så nærmeste kontakt med sivilisasjonen var på Fjell.

I årene på Bøvelstad hadde Bernt skaffet seg både en flink og trofast arbeidshest og to kuer, som fikk kalver. Alt ble mye lettere etter at hesten kom. Kuene beitet i skogen, og om høsten når det var sopp kunne de bli borte lenge, og måtte iblant hentes inn. En kveld tullet Mary seg bort da hun skulle gå etter kuene, men dro kjensel på Søndre Krokvann, hvor hun og Bernt hadde vært på fisketur.

Ljåslått og tømmerkjøring

Det var en hard jobb å skaffe fôr til kuene, forteller Bernt. Alt var bare ljåslått, og høyet

Tømmerkjørere ved Grindern i 1910. Bildet er lånt ut av Enebakk Historielag.

måtte bæres inn med tau. Ellers kunne det være lang arbeidsvei for Bernt mange ganger. En periode hadde han en hugst ved Skogsmosen, nesten ved Losbydelet, og fant ut at det var over en mil å gå dit hjemmefra, og det samme tilbake. På den tiden hadde han heller ikke hest. Robåt eller føttene var framkomstmiddelet om sommeren. Om vinteren var det sparkstøtting så lenge isen lå fri for snø.

Med egen hest ble det mindre hogging og mer tømmerkjøring, noe Bernt stortrivdes med. Han likte seg i det hele tatt veldig godt i Østmarka i de trevde årene han bodde her; på Vangen, Bøvelstad, Skjelbreia og litt på Langbråten som nygift. Men i lengden ble det ensomt for Mary og to små barn å bo på Bøvelstad, med mannen borte på skogsarbeid dagen lang. De hadde ofte levd i angst for den usikre isen, isolasjonen og frykten for at noen skulle skade seg eller bli syke og ikke rekke fram til lege i tide. Slik folk hadde gjort før dem.

Krigsår med selvberging og oppbrudd

Under krigen var det så dårlig kvalitet på brødkornet at ikke engang dyra ville spise det. Da forsøkte Bernt seg som nevnt med dyrking av hvete på Bøvelstad, og det gikk bra. Avlingen fylte en hel sekk, så Bernt lagde seg et provisorisk treskeapparat, og malte hvetekornet på ei kaffekvern. Bernt var også med på jaktlaget under elgjaktene, og fisket mye i Børtervann, hvor de tok mye røye på garn. Fisken var småfallen, men av god kvalitet. Utover høsten ble det også krepset mye, og Bernt plukket molter og tyttbær. I helgene fikk han gjerne besøk av kamerater, og det ble jaktet og fisket.

I krigsårene på Bøvelstad tok Bernt sjansen på å beholde et radioapparat, og Anna Solberg var da oppom småbruket for å høre nyhetene. Men våren 1943 var det slutt. Midt under krigen forlot familien Bjørnholdt Bøvelstad og flyttet til Skjelbreia, etter fem år ved Støttumfjorden. Mary syntes det var rene «helgedagen» å komme til Skjelbreia, hvor de ble boende til 1950. Skjønt plassen Skjelbreia var veiløs på den tiden, den også, og skoleveien for de to eldste småguttene var på 8,5 km hver vei, den lengste i hele Østmarka. Familien Bjørnholdt, som fikk fire sønner, slo seg til slutt ned på gården Venner i Sørkedalen, og Bernt ble over 95 år.

Siste fastboende

Etter Bjørnholdts periode bodde det flere oppsittere på Bøvelstad ennå i noen år, under og etter krigen. Men i 1951 eller -52 var det slutt. Den siste familien, Johansen, måtte flytte på grunn av barnas skolegang. Rausjø skole var blitt nedlagt i 1951 på grunn av for få elever, så skolebarna måtte reise ut av Rau-

Bøvelstad i vinterdrakt 2011. Foto: Lise Henriksen.

Bøvelstad i 1971 før første restaurering. Foto: Ole Øyen.

sjøgrenda, til Siggerud. Bøvelstad ble fra nå av stående tom i over tyve år, inntil speiderne fra Lambertseter overtok.

Lambertseterspeiderne overtar

I 1972–73 startet en ny epoke, som skulle vare i over tretti år. Oslo kommune – Skogvesenet hadde kjøpt Rausjøskogene av firmaet Kiær i 1965, og *I. Lambertseter KFUM* hadde fått leiekontrakt på Bøvelstad sammen med *Lambertseter KFUK*. Leieforholdet varte formelt til 2006. Speidertroppen ble nedlagt noen år før – i 1999, men noen av speiderne fortsatte å bruke Bøvelstad helt til slutten. Den formelle åpningen av speiderhytta på Bøvelstad var i mars 1974.

De unge speiderne nedla en svær dugnadsinnsats på Bøvelstad gjennom årene, med god hjelp av sine foreldre. En egen foreldre-

forening ble dannet, fra både KFUM og KFUK, som skaffet utstyr og som støttet opp både praktisk og økonomisk. Det var både fellesdugnader og egne foreldredugnader. – Uten dem hadde vi neppe fått det til, tror *Ivar Johansen* (f. 1952) fra Lambertseter, nå Oppegård. Selv opprettet speiderne «Stiftelsen Bøvelstad», med speiderleder Per Otto Sitre som formann. Ved å leie ut Bøvelstad til andre speidergrupper gikk det greit for stiftelsen å finansiere driften av stedet.

Speiderne og foreldregruppa satte i stand våningshuset, som hadde stått tomt i over tyve år og som var svært forfallent. De la nytt tak, byttet ut vinduene, skiftet en del panel utvendig og bygde på et vindfang. Innvendig malte de panelene på alle rom. På kjøkkenet ble det satt inn kum med avløp, og brønn med brønnhus anlagt øst for huset.

På stubbloftet, kalt hemsen, ble den gamle leiren fjernet, gulvet lagt og veggene isolert og panelt. Dette var en svær jobb, forteller Ivar. I 1975 malte de låven rød og de rustne blikkplatene på låvetaket grønne. Etter 1985 la de ny panel innvendig og murte peisen på stua (den ble revet sommeren 2010). Ja, vi kan jo tenke oss hva som hadde skjedd med Bøvelstad om ikke speiderne hadde tatt hånd om stedet!

Speidertroppen fra Lambertseter bestod av ulvunger, aspiranter og roverlaget. De ulike speiderpatroljene hadde egne turer til Bøvelstad, og det ble arrangert mange fellesturer. At jente- og guttespeiderne var her samtidig, opplevde de som veldig spennende. Det ble faktisk par av mange etter hvert, forteller Ivar.

Restaurering i 1973. Foto: Ole Øyen.

Lambertseterspeiderne restaurerer hovedhuset på Bøvelstad i 1973. Foto: Ola Øyen.

To generasjoner speidere

To generasjoner speiderne utfoldet seg med stor aktivitet på Bøvelstad gjennom minst 25 år. Glansårene var på 1980-tallet, da rundt 17 speidere dannet kjernen. Ti av dem var svært aktive, og resten «halvaktive». Det kunne være opptil tretti speidere her på én gang. Og det var da, som nå, mange sengeplasser på hemsen. Rekordene for antall overnattende på én og samme natt er 103 speidere. Alt i alt har speiderne trolig hatt over 3000 overnattingsdøgn på Bøvelstad, har Ivar regnet ut.

Bøvelstad og Børtervannet var speidernes friluftsparadis og «playground». De padlet veldig mye kano, arrangerte ulike typer kon-

kurranser, blant annet 5-kamp, lærte seg orientering, gikk turer i området eller bare koste seg på stedet. Turene gikk for det meste til Grinderdalen, Speiderne av 2. generasjonen dannet til og med en egen klatregruppe som klatret i de stupbratte fjellveggene på vestsiden av Grinderdalen. Mange av speiderne var veldig friluftinteresserte, og har senere reist på turer sammen, blant annet til Canada.

Nevnes må også de to leteaksjonene etter speidere fra Bøvelstad. Den første var senhøstes på 1970-tallet, da en ung gutt ble sur og ville gå alene hjem fra Grinderen. Han rotet seg bort og ble funnet igjen dagen etter. Den andre store leteaksjonen var i midten av november 1986, da en flokk på ti speidere,

Lambertseterspeiderne frakter materialer til Bøvelstad i 1973. Foto: Ole Øyen.

den yngste på 14 år, var ute på en liten søndagstur. De hadde gått i feil retning fra Brakka i Deliseterdalen, og rotet seg bort i det kronglete terrenget rundt Søndre Krokvann. Uten mat tilbragte de to netter ute i regn og tåke. Sultne og forfrosne fant de til slutt veien ut av skogen ved Myrdammen i Rælingen, hvor de ble funnet av en O-løper som var med på letingen. Hendelsen ble behørig omtalt i avisene. Og man ble oppmerksom på hvor vanskelig det kan være å finne fram enkelte steder i Østmarka, uten kart og kompass.

Speiderne etterlot seg fem vakkert innbundne hyttebøker fra årene 1973–2005. Ivar Johansen har tatt vare på dem alle, og skannet dem inn på CD-plater. Nylig fikk hans

gamle speidervenner disse artige minnene til odel og eie. Det var en september-helg i 2011, da de arrangerte «re-union» på nyrestaurerte Bøvelstad. Et virkelig nostalgitreff med 13 speidere; folk som hadde vært spredt for alle vinder, flere kom langveisfra, og noen hadde ikke sett hverandre på over 30 år. – Det var stort for de gamle speidervennene å se hvor fint det er blitt på Bøvelstad, med gir Ivar, nærmere førti år etter at de selv hadde satt i stand plassen.

Etter lov om opphavsrett kan materialet i denne artikkelen ikke kopieres eller brukes videre uten ved avtale med forfatteren.

Låven males på dugnad av Lambertseterspeiderene i 1975. Foto: Helge Andersen.

B

Varsel om årsmøte i Østmarkas Venner

I henhold til foreningens vedtekter skal det
avholdes årsmøte hvert år innen utgangen av mars måned.
Styret i Østmarkas Venner varsler herved medlemmene
om at årsmøtet avholdes

mandag 26. mars 2012 kl. 19 på Skullerudstua

Forslag som ønskes behandlet på årsmøtet
må være sendt styret innen 15. januar 2012

*Vi ønsker alle venner av Østmarka
en god jul og et godt nytt år!*

Bli medlem du også!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her, klipp ut
og send til: Østmarkas Venner, Postboks 37 Haugerud, 0616 Oslo

Navn:

Telefon:

Adresse:

Postnummer og -sted :

Kontingenten er kr 150 per år. Borettslag, bedrifter
og organisasjoner kr 300 per år.
Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Eller meld deg inn via: www.ostmarkasvenner.no